

Şəfa Vəli

Bu idi "çevrilmə"...

Bütün məğrurluqlarımın ilki məğlubiyyətlərim oldu, yenildiyim hər savaştan öyrəndim qalibiyyəti... Bütün ürəklərdə yer aradığım zamanlar da oldu, bütün gözlərdən küsdüyüm də... Küsmədiyim, incimədiyim tək-cə sözlər oldu... Sözlər... Yadımdadı, Aydan Abdullayevanın sevdiyi o şeirdə də küskünlüklərim vardı:

**Tək-cə sən bil... O bildiyin
Yaman ağrıtdı bu qızı...
Hamının atdığı yerdə
Tək-cə söz tutdu bu qızı...**

Biz sözü ürəyimizdə böyütdük, söz bizi ovuclarının içində kövrəltdi. Və yazdıq özümüzü...

Söz - Emin Pirinin "gizlətdiyi" Eminin də özündən böyük olan qorxularının yenilməyidir. Nağıl kimi olur günlərimizin axarı, biz o nağılın obrazları arasında yer dəyişirik. Vaxtilə Elçin Aslangil saatlarla mənə "çevrilmə" hadisəsindən danışmışdı, mat-mat dayanıb üzünə baxmışdım. Elçinə görə anlamamışdım bəlkə, amma, özlüyümdə çıxardığım məntiqi nəticə bu idi: biz həyat adlı nağılın şahzadəsiyik, şahıyıq, nö-kəriyik, Zümrüd quşu, hətta, küpəgirən qarısıyıq... Bu idi "çevrilmə"...

Emin Pirinin öz dünyasının "şah oğlu" olduğu bir vaxtın şeirini oxudum bir gün:

**Gəl,
döy qapımı...
yolun uzaqdı bilirəm,
əziyyət çəkmə,
sizə gətirərəm
qapımı
döy,
ürəyin döyünən qədr.**

Burda şairin-şah oğlunun itirmək qorxusu var. Qəfildən yox, bilə-bilə əllərindən salıb itirmək qorxusu. Barmaqlarıyla bərk-bərk tutduğu ümidləri gözlərində qoruyub saxlaya bilmir. Bacarmır. Şah oğulları məhdudiyyətləri, ehtiyacları, sonuncu yaşam bağının elə ovcundakı ümid olduğunu bilmir axı... Onlar bir əmr edir, Yeddiqardaş dağlarından axan çayın suyu Qızqaytaran bulağın gölməçəsinə qarışır. Ümidlərin qədrini bilməyəcəyindən qorxur, gözünü yumub ovcunu açmaq istəyir, son anda öz hökmünə arxasını söykəyir: "Sizə gətirərəm qapımı..."

Birdən peşman olur etmədiklərinə... Etdikləriylə qürur duyan Emin Pirinin etmədikləri kirpiklərindən asılır... Yanağından aşağı sallanan hər göz yaşsı cəsərsizliyinin edam etdiyi xoşbəxtliklərdir... Və deyir:

**Yaşayıb güldürmədim
səni doyunca.
qoy,
ölüm...
doyunca ağladım səni.**

Boyundan böyük qorxusu peşmanlığının qarşısında yox olurkən yadına verəcəyi can borcu düşür. Ona verilən əmanət ömürün istəkləriylə sürüyüb yaşamından keçirdiyi günlərə heyfi gəlir. Şah oğlu da olsa əcəl qarşısındakı acizliyini dərk edir. Bu dəfə də Tanrıya üz tutur:

**Tanrım,
sənin də yanında
yalançı oldum,
göndərə bilmədim əmanətini.
sənə də can borcum qalıb,
nisiyə dəftərinə yazarsan məni.**

Daha bir şeirində Emin Piri həyat-nağılın cadugəridir. Bütün cadularını "eşq" adlandıraraq göyərçinlərin ayağına bağlamaq istəyir... Göyərçinlər sülh quşudur axı, qırmızı ayaqlarını eşq adlı günaha batırmaq istəmirlər. Ümid qalır hər kəsin eşqini anıb ağladığı payız yarpaqlarına... Cadugər ağac dilində danışır:

**Payız...
Xəzan pıçıldaıyır
ağacın qulaqlarına:
"Gözlə məni yazacan".
Sən də gözlə məni,
bir başqa qadından doyanacan...**

Və birdən yadına düşür ki, nağılının yuxu hissəsini hələ yaşamayıb.

Qayıdıb qərib aşiq donuna düşür. Gözlərini bərk-bərk yumub yuxusuna çağırır butasını. Yuxusu ərşə çəkilir... Qapıya baxır... Baxır... Özündən uydurur döyülən qapının "tıq-tıq" səsini:

**Ölçüləri kiçildilmiş xəritədə
şəhərlərimiz əllərindən
daha yaxındı mənə.
Dayan...
Baxım görüm döyən kimdi
ürəyim yaman döyünür.
Xoş gəlir
bu gələn
sənsizliyə oxşayır...
Sənə demişdim də...
Sənsizlik
"Sən" "Siz" olanda başlayır...**

Bezir nağılından Emin... Nağılların sonundakı "hər kəs murada yetdi" sözlərini ha gözləyir, gəlmir axı. İnkər edir nağılını və qayıdıb olur Xəzər sahilinin özündən küsmüş şairi... Başlayır xatirələrini Xəzriyə söyləməyə. Eşidib ki, küləklər sevdalısının səsini pıçıldaıya bilir qız saçlarına:

**Hələ,
məktəb illəri...
kimya dərşində
quruyardı boğazım
baxışlarım tutanda
çəhrayı dodaqlarını.
Əllərindən
bir ovuc su istəyən
ürəyimi oxuyardın.
Və...
Lövhəyə iri hərflərlə yazardın:
H2O...**

Nahaq dünyanın haqq səsidir şeirlər... Vardır, əlbət, bir bildiyi Emin Pirini şair yaradanın... Biz oxuyaq, düşü-nək, qorxaq, qəhərlənək deyə yazır Emin Piri. Təki yaz-sın, sözlə qərib olsa da, sözdən qəribə düşməsin...